

Előfizetési árak:

Egész évre 10.— frt
Félévre 5.—
Negyedévre 2.50
Egy hóra 1.—
Egyes szám 4 kr.

Megjelenik minden-
nap, vasárnap kivé-
telével.

DEBRECZENI ELLENŐR

A SZABADELVÜPÁRT KÖZLÖNYE

Szerkesztőség és

kiadóhivatal:

Főpiacz, a város-
házzal szemben.

Hirdetések:

Egy hasábos polt
soronkint 5 kr-ával
számítottak.

A választási mozgalomhoz.

Budapest, július 26.

Két, egymásnak tökéletesen ellenmondó rovat tölti meg mindennap a fővárosi hirlapok hasábjait. A vidék és a főváros ezredévi ünnepélyeiről szóló tudósítások az egyik, a szünet nélkül való választási agitációról szóló jelentések a másik rovat, mely agitáció Magyarország majdnem minden részében nyugtalanítja a munkától és az ezredéves ünnepélyeken való részvételtől, szemlélődő nyugalmában és békeszükségében izgatja és a politikai szenvedélyeket mindenütt annyira felkorbácsolja, hogy azok hullámai már a különben megfontolt és ünnepi hangulatban levő fővárosba is nyomulnak. Menthetetlenül könnyelmű játék az, amit az ellenzéki pártárnyalatok a nemzet békéjével és nyugalmával üznek, mert ők maguk tudják legjobban, hogy ennek a nagyon korán kezdett választási mozgalomnak alig lehet más célja, mint a társadalmi béke megszakítása és az ünnepi hangulat számkivetése a nemzet kedélyéből. A botrányosan hosszú költségvetési vita, az ünnepi program megállapítása körül történt akadékoskodás, a július 8-iki közjogi ünnep alkalmával tanu-

sitott részleges obstrukció, alap-
talan gyanúsítások, epés irigység,
ezek működtek mindenütt, hogy
erőszakosan megzavarják az ün-
nepi hangulatot.

De miután mindez mitsem
használt; miután a legnagyobb
erőmegfeszítéseknek sem lett a
legkisebb eredményük sem és az
állami ezredéves ünnep nagy-
szerű s általános lelkesedést keltő
alakja báró Bánffy miniszterelnök
népszerűségét nem is sejtett nagy-
ságra növelte az országban min-
denütt; miután továbbá világos
lett, hogy a kormány tapintatos
és czéltudatos eljárásával a telje-
sen elégedett haza határain túl
messzeterjedő sikert mutathat fel:
az ünnepi hangulat és a munka-
kedv zavarása végett természet-
esen most már és még erőszak-
sabb eszközök után kell látni,
mint amelyeket a parlamentben
lehetett használni és így vetették
magukat a legalább is féleszten-
dővel korai választási agitációra,
hogy békétlenséget hintsenek szét
és a nemzet ünnepi hangulatát
politikai harc és politikai egye-
netlenség által zavarják.

Báró Bánffy miniszterelnök
ismételten kijelentette és egyetlen
erre vonatkozó egyenes kérdés
elől sem tért ki soha, hogy al-
pos, teljes érvényü ok nélkül idő
előtt nem fogja a képviselőházat
felosztatni. Egyéb kötelező nyi-

latkozatot felelős kormány-elnök
ennél nem tehet, mert az pré-
mium lenne az ellenzék botrány-
keresése javára, melylyel szem-
ben a kormány és pártja teljesen
tehetetlen lenne. De a miniszter-
elnök nyilatkozatával szemben
kizárólag az ellenzékétől és parla-
menti magatartásától függ, hogy
elkerülje a képviselőház időelőtti
végét. Báró Bánffy kijelentette
szilágy-somlyói választói előtt és
ismételten a parlamentben is,
hogy programját tökéletesen tel-
jesíteni akarja. Azt a biztos és
félreértést nem tűrő nyilatkozatot
tette, hogy még az őszi ülészak-
 alatt el akarja intéztetni, a bün-
tető eljárásról szóló törvényjavas-
latot. Magától érthető továbbá,
hogy a kormány költségvetés
nélkül nem mehet a választási
mozgalomba és határozott nyilat-
kozat van arra nézve is, hogy
báró Bánffy még e képviselőház
elő akarja terjeszteni a kiegye-
zési javaslatokat. Minden ellen-
kező véleménynyel szemben biz-
tosan jelenthetjük, hogy a mos-
tani képviselőház lesz hivatva a
kiegyezési tárgyalások eredmé-
nyei felett határozni és hogy a
kiegyezés megkötésével nem me-
riti ki egész működését. Hogy e
tényekkel szemben, mely jelentő-
ségük van a korai agitációknak,
azt a czikkely elején kifejtettük.
Magyarország dolgozni és ezer

TÁRGZA.

A nőemancipációról.

Ugy rémlik előttem, hogy már I-ben
Daszta, mikor a magyarokról szóló ismer-
tetését megírta, különösen kiemelte, — hogy
ha pedig ezen felettébb vitéz és kiváló
nép előtt kedvességet akarsz találni, há-
rom dolgokról ne írj se értekezést, se
tárczacikket, se semmi néven nevezhető
egyéb írást, vagy felolvasást: a szocializ-
musról, a polgári házasságról és a nő-
emancipációról. Mert ezekkel a tárgyak-
kal a jó magyarok már nagyon jól lak-
tanak, ujat már nekik aligha tudsz mon-
dani, — és ennek folytán — ha mégis
ezekről beszélsz — méltó haragra lob-
bannak ellened.

Azért én önre háritom a felelősséget
a következményekért, kedves barátom,
— mert Isten látja lelkem, tisztára ön-
az oka, hogy erről az agyoncsépelet thé-
máról írnom kell valamit. Amit elmond-
hattam volna szépen négy szem között,
— anélkül, hogy untatnék vele másokat.

De ön nem akart engem meghall-
gatni. Önnek nem volt türelme rám
figyelni, ön szavamba vágott folyton, mert
fennhéjásznak, gögősnek, durvának, udva-

riatlannak, naivnak és maradinak gon-
dolta okoskodásomat.

Ön nem engedett engem beszélni ab-
ban a hitben, hogy én lenézőleg fogok
nyilatkozni a női nemről, hogy belőlem
a kenyéririgység fog beszélni, midőn el-
lene szölok az emancipációnak, — hogy a
férfi-gőg hangján tagadom meg az egyen-
lőséget a nő és férfi között.

Mert hát igenis megtagadom. De
nem aképen tagadom meg, amint ön gon-
dolja, ami miatt nem akart engem meg
hallgatni.

Korántsem akarom vitatni, hogy a
férfi tökéletesebb teremtménye volna Isten-
nek, mint a nő. Ép végegyenlően töké-
leteseknek kell lenniök, mint teszem azt
a galamb himje és nőténye egyforma
alkotásai az Urnak.

Sőt azt hiszem ha különbségről le-
hetne szó, — csak a férfiak rovására le-
hetne. Hisz ön a bibliában? Mert én hi-
szek. És ime, mi van ott mondva? Kez-
detben teremté Isten a világot — a fákat,
a füveket, azután a esuszó-mászó állato-
kat, szárnyasokat, az emlősöket és végül
az embert. A férfi — embert. Fokként
haladt az ur munkájában — a legtökélet-
lenebbtől a legtökéletesebbig. És ugy lát-
szik, még a férfit sem találta elég töké-
letesnek, mert szükségét látta, hogy asz-
szonyt is teremtsen annak oldalbordájá-

tól. Igen, az asszony Istennek utolsó, két-
ségkívül legtökéletesebb alkotása.

De hát ott van a darvinizmus is. Is-
meri ön bizonynyal azt a táblázatot, ame-
lyen sorra egymásután vannak feltüntetve
a majom- és ember-fejek, a legtökéletle-
nebb makitól a legtökéletesebb európai
emberig. És bizonyára Önnek sem tűnt
volna soha magától szemébe a határvon-
al, a hol végződik a majom, és kezdő-
dik az ember. De ha annak a férfi
bushmann-nak, aki az orangután mellett
foglalja el a helyet — egy bushman-nőt
tennének helyébe — bizonyára feltűnnék
azonnal a különbség, mert a nő arca
szőrtelen, emberibb.

Hát kár volna azzal hivalkodni, hogy
az uralomra mi, a férfiak vagyunk hi-
vatva. Kár volna azzal a valótlan-
sággal büszkélkedni, hogy mi természet-
től esze-
sebbek vagyunk. Igaz, hogy a férfi agy-
velő sulyosabb, mint a nőé, de hiszen
tudvalevő, hogy az értelmi képesség nem
az agyvelő sulyától, hanem a tekeryények
számától és kiélezettségétől függ. És bár-
mit mondana is a theoria, a gyakorlati
élet eklatánsul bizonyítja, hogy a nők
szellemi képességek tekintetében épen
semmivel sem állanak nálunk hátrább.

Ismerek én alig tizenhat éves kis
leányt, akinek több, igazabb, józanebb
tudása van, mint — fájdalom — nekem,

éves fennállását ünnepelni akarja, nem pedig nagyszáju agitátorok által izgattatni.

— **Belföldi hírek.** (Örvendtes esemény a királyi családban.) Bécsből táviratozzák, hogy Mária Valéria főhercegnő szeptemberben örvendtes családi eseménynek néz elébe. — (A Vaskapu megnyitása.) Herkulesfürdőn nagy előkészületeket tesznek a király fogadtatására. Ő Felsége szeptember 26-án délután 4 órakor érkezik Orsovára, ahol nyomban a hódoló küldöttségeket fogadja, mely után az összes diplomatákkal és a jelenlevő idegen államok képviselőivel a „Ferencz József” hajóra száll. Ő Felsége a hajón tölti az éjet. A megnyitási aktus után Ő Felsége kíséretével Herkulesfürdőre utazik, hol a jelenlevők tiszteletére udvari ebéd lesz.

— **A kiegyezési tárgyalásokra** vonatkozólag kitünő bécsi értesülések alapján módunkban van a „Pester Correspondenz” révén jelenteni, hogy osztrák kormánykörökben nem ragaszkodnak mereven a gazdasági kiegyezés és a kvóta kérdésében, a junktimhoz. Vonakodva bár, de mégis helyt adnak annak a meggyőződésnek, hogy nincs ugyan semmi kényszerítő körülmény, melynél fogva a két kérdést egymástól okvetlen el kellene különíteni, de másrészt a két ügyet egymástól függetlenül is lehet tárgyalni és hogy a két szerződő fél gazdasági viszonyát nem lehet egy kérdéstől függővé tenni, melynek megoldása nincs a két kormány kezében és a melyre nézve, a tövény oly más módon intézkedik, hogy a kvóta ideiglenesen még el is esik a két parlament hatásköre alól. A junktim elestével esik minden további kombináció is a kiegyezési törvényeknek a mostani parlament által leendő elintézése tárgyában, melyek hivatva lesznek a két állam gazdasági viszonyait további tíz évre rendezni a anélkül, hogy a kvótakérdésre vonatkozólag egymás karjába kellene esni a két államnak

A városháza építése.

Debreczen, július 27.

Körülbelül 60 bizottsági tag választottak, virilisek és tisztviselők, tegnap, id.

Csanak József összehívására és elnöklése alatt értekezletet tartott a városháza építése dolgában, amely — úgy látszik a mostani hangulatból — új fordulatot nyer a holnaputáni közgyűlésen. Az értekezlet egyhangulag e sok izgalmat keltett ügynek napirendről való levétele mellett foglalt állást s úgy tudjuk, hogy ettől, a béke kedvéért olyan bizottsági tagok sem idegenkednek, akik nem jelentek meg a tegnapi értekezleten.

Midőn ez értekezletről alább kimerítően tudósítunk, ki kell emelnünk azt a higgadt, tárgyilagos tanácskozást, amelylyel minden felszólaló foglalkozott az elmérgesedett ügygyel és a mely éles ellentétben áll azzal a hanggal, amelyet a Debreczen szokott használni a városháza ügyének tárgyalásánál és kommentározásánál.

A Debreczennek nem volt semmi szüksége arra, hogy a tanácsot és a főispánt politikai pártérdek elöttebe nyomásával gyanúsítsa vádolja e kérdésben előbb elfoglalt álláspontjukért, — amint ezt közelebb is július 23-diki számában cselekedte. A higgadtan gondolkozó polgárság előtt felesleges bizonyítgatnunk, hogy a tanácsot sem személyes gyűlölség sem politikai párt tekintet nem vezette, amidőn a városháza építését helybeli vállalkozók helyett idegenre bízta. Hiszen ha pártérdeknek akart volna szolgálatot tennie, akkor Tóth és Berger urak drágább ajánlatát kellett volna elfogadnia, akik tudvalevőleg a szabadelvűpárthoz tartoznak, nem pedig az idegen Blau Gyuláét, akinek szavazatára nem számíthat Debreczenben sem Nagy Pál sem Kis Péter.

*

Az értekezlet a következőleg folyt le. Id. Csanak József, a bizottsági tagok doyen-ja nyitotta meg a tanácskozást, üdvözlőlvén megjelent tagtársait. A hirdapokból arról értesültünk — így szólott — hogy a városi tanács a városháza építése ügyében közelebb beadott felebbezéseket állásfoglalás nélkül a közgyűlés böles

elhatárása alá fogja bocsátani. Ha ez csakugyan így van, nehéz helyzet előtt fog állani a közgyűlés. A helyzetet megkönnyíteni van hivatva ez az értekezlet az által, ha egyik van másik irányban határozott állást foglal el, együttes megállapodásra jut. Felkéri a megjelenteket, hogy adják elő véleményeiket. (Felkiáltások: Halljuk a főszámvevőt!)

Szabó József főszámvevő rövid áttekintést ad a városháza építése ügyének történetéről. Azt a kiinduló pontot, hogy a városháza kibővítése, átalakítása 231,000 frtba kerüljön, ő is helyeselte. Hiszen szerénytelenség nélkül mondhatja, hogy tőle eredt az eszme, s ő buzgólkodott legjobban azon, hogy az építési költség minél előbb összegyűljön. De mitörtént? Már a tervek elbírálása közben kiszivárgott, hogy ez a javítás 280,000 frtba fog kerülni, mikor pedig a részletes tervrajzok elkészültek, már 310,000 frt építési költséggel álltunk szembe, a belügyminiszter még ezt is felebb emelte. Felhozta követendő példát a nagyváradi városházát, a melynek tervei közül egyet se fogadtak el kivételre, azon oknál fogva, mert valamennyi túlhaladta az előirányzott összeget s így nem felelt meg a pályázati feltételeknek. Nálunk pedig egészen az ellenkező történt, úgyhogy mikor végre az építkezés elé jutottunk, a költségek 362,000 frtra emelkedtek. De még itt sem állapodnak meg azok. Mert még a helyettes főmérnök is, a mikor tőle kérdezte, nem tudott megnyugtató biztos feletet adni arra, mennyi lesz még a pótmunka. Ő ily körülmények között megborzadt, mert félt, hogy a pótmunkák olyan magasra emelik a költségeket, a milyen magasán van a mindentudó Isten, a kire a h.-főmérnök ur hivatkozott. A dolgok ilyen állásában már a tanácsülésén bejelentette, hogy a legközelebbi közgyűlés elé a következő határozati javaslatot fogja terjeszteni:

1., Mondja ki a közgyűlés, hogy a városháza építése ügyét a napirendről leveszi s eddig hozott határozatokat hatályon kívül helyezi.

2., Bizza meg a városi tanácsot, hogy a hivatalok elhelyezése iránt mielőbb részletes javaslatot terjesszen a közgyűlés elé.

akinek kezébe ma holnap kiadják a doktori diplomát. Pedig az a kis leány csak azért tanult, csak azért gyűjtötte az ismereteket, — mert passiója volt hozzá. Én pedig tanultam, mert tudtam, hogy „muszály”, hogy abból élek meg. És ő ráért többet megtanulni, mint én, holott nem is élt annyi esztendeig, ahány esztendőn át hordtam én haza a kitünő iskolai bizonyítványokat.

Nos — azt hiszem ez világos példa. És ha a leányok jó része nem válik rá a tanulásra s butácska marad, annak legtöbbször nem az az oka, mintha nem volna rá a természettől alkalmas esze, hanem mert elvan hanyagolva a nevelése, vagy mert megtanulja már a kurta szoknyában a fiirtelést — és nem ér rá okosodni, — vagy mert belébeszélnek, hogy a lány úgy érdekes, ha libácska marad.

De hiszen mutathatók én fiut is nem egyet, a ki ilyen ok miatt elbukik, tudatlan marad és azért ha számárnak mondauák, mindenki megbotránoznék rajta.

Rövidlátó és elfogult, egyoldalú ellenvetésnek tartom azért a nő emancipáció ellen, hogy a nők szellemileg képtelenek volnának a férfi hivatás betöltésére. Nem is ezért borzadok én, kedves barátnóm, az ön ideáljától, a teljes emancipációtól. egészen más szempontokból kárhoztatható — de így aztán annál inkább.

Szellemi téren teljesen egyenlők vagyunk, ezt készséggel elismerem. De viszont ön engedjen nekem annyit, hogy testileg annál lényegesebben különbözünk egymástól.

Testszervezetünk lényegesen eltérő és legfőképen ez az az ok, amelyből a nő-emancipáció elleni összes, súlyos érvek erednek.

Nem, a nő nem képes a férfi eilenkezőleg a férfi nem képes a nő hivatását betölteni.

Ugyan mi lesz a családi étellel, ha megvalósítjuk az önök ideálját? Ha az asszony nem ér rá a családnak élni, ha visszatartja attól hivatali, politikai elfoglaltsága?

Ön azt mondja: tanuljon meg a férfi sütni, főzni, varni, mosni, kenyeret dagasztani, hiszen mindezeket épen erősebb szervezeténél fogva jobban elbírja, mint a gyöngé nő.

Igaz, de én édes barátnóm, Ön nem annyira naiv, Ön tudja jól, hogy a kicsinyeket nem a gólya hozza. És azt is tudja, hogy mi, gyarló emberek nem vagyunk olyan szerencsés helyzetben, mint például a galamb, hogy ha a nőtény megunja a tojason ülni, elmehet minden veszedelem nélkül élelmet keresni, helyét átveheti a him és a kis galambfiók mégis csak kikél. És azt is tudja, hogy

az ember gyermek a legtehetetlenebb minden kicsinyek közt. Nem olyan virgonez, mint a kis borju, mely születése után azonnal talpra áll, szaladgálni tud, sőt nem sokára megeszi a szép zöld luezernát.

Ön ezt nagyon jól tudja s ennek daczára el tudja képzelni, hogy a férfi megtudjon felelni a nő háztartásbeli feladatainak?

És eltudja képzelni, hogy betudhassa tölni kifogástalanul hivatali állását egy nő épen mert nem a gólya hozza a kis babát?

Vagy elég embertelen lenne ön megengedni, hogy gyógyítson betegeket egy nő akkor, mikor a gyógykezelésre neki magának is szüksége van? Nem gondolja, hogy a nőorvos gyógyítása — tekintettel a nőknél ilyenkor meglevő nagyfokú idegességre — felettébb káros lenne betegre és orvosra egyaránt? Vagy úgy szeretné, hogy a hölgyeknek ilyenkor ne legyen szabad folytatni hivatásukat? És nem jut eszébe, hogy akkor a férjes nők egyrésze alig élhetne hivatásának egy évben pár hónapon át? Vagy tulteszik önök magukat mind e kérdéseken és nem törődnek vele, ha az emberi nem végkép kivész, vagy — ami még rosszabb — elcsenevészedik? Felejtik, hogy isteni

3., A városháza építési alapját az új városházának alkalmas időben való építéseig külön kezelteti. (Helyeslés.)

Kovács József a második pont kivételével, amelyet a feleslegesnek tart, elfogadja a határozati javaslatot. Szabó József védi a második pontot, amely pénzügyi okokból kívánatos.

Zádor Lajos elfogadja az egész határozati javaslatot. Azt az eredményt, amely előtt most áll a város közönsége az eddig tett hibás lépések természetes következményének tartja. (Közbe kiáltás: Veszületett gyöngeségben meghal a gyermek. Derűtlenség.)

Juhász Ignác is hozzájárult az első ponthoz, de a másik kettőhöz nem, mert ezek nem számolnak a teremtett helyzettel, amelyben mindnyájan részesei, bűnösök vagyunk. A mostani városházán minél előbb javítani kell, a börtönhelyiségeket át kell alakítani. Szóval az építkezést ki nem kerülhetjük. Erre való tekintetből teszi a következő határozati javaslatot:

1., A közgyűlés a városháza építésének jelenlegi ügyét a napirendről leveszi.

2., Huszonegy tagu bizottságot küld ki arra nézve, hogy ez javaslatot készítsen: újból építtessék-e a városháza, vagy csak kibővítsék s ha igen: második emelet ráépítésével-e vagy csak a hátsó, keleti rész átalakításával bővíttessék-e ki? A bizottság szakértőket hallgathat meg. Javaslatát köteles a novemberi közgyűlésre bemutatni.

Dr. Kola János igen rövid bevezetés után harmadik határozati javaslatot ad elő:

1., Mondja ki a közgyűlés, hogy az építkezés mostani ügyét a napirendről leveszi.

2., Utasítatik a tanács, hogy házilag, a mérnöki hivatal által tervet és költségvetést dolgoztat ki a börtön helyiségek átalakítására és a második emelet építésére.

Indítványozó úgy hiszi, hogy ez 231000 frtból megcsinálható.

Az értekezlet most tehát három határozati javaslat közül választhatott, amelyek első pontjukban mind megegyeztek egymással s arra nézve, tudniillik a napi

rendről való levételre nézve az egész értekezlet egyetértett.

A további vita, amelyben Szikszay Szabó László és József, Harsányi János, Zádor Lajos, Szabó József, Kardos László, Kertész János és Csanak József vettek részt, akörforgott, hogy a Szabó József vagy a Juhász Ignác határozati javaslatát fogadják-e el.

Végre az elnök az értekezlet megálapodásaként kimondotta, hogy a Szabó József főszámvévő javaslatát tette magáévá a második pont kivételével, amely helyett a Juhász Ignác határozati javaslatának második pontját fogadta el.

Népünnepély a Nagyerdőn.

Debreczen, július 27.

Amiről helyi lapjaink hetek óta annyi szépet, annyi kecséget írtak hasáb számra; ami a közönséget kellemes izgatottságban, feszült édes várakozásban tartotta; aminek mesebeli gyönyörűségei a debreczeni gyermekvilágot dadák és mamák nagy bosszuságára egy idő óta már aludni sem hagyták; aminek sikeréért a rendezőbizottság kanikullai forrósággal vettek elő a hévvel lótot-futott, fáradozott; és aminek idegizgató előkészítésétől, új meg új látványosságok kieszelésétől, megvalósításától a népünnepély legfőbb minden egyébje, a fő-fő rendező, Than Gyula kollegánk tegnapelőtt már kimerülten, viasz-sárgára sápadva rogyott össze: mindaz tegnap valóra vált. A kies Nagyerdő haragos zöld lombozatu tölgyei árnyékában tündérország elevenedett meg.

Bizonyos, hogy sokan lesznek, a kik a tegnapi népünnepélyre nem tartják megfelelőnek ennek a superlativusnak alkalmazását. A kik a reklamnak, a századévi sikerek eme legbiztosabb, legesalhatatlanabb és kinemkerülhető eszközének, minden szavát, minden ígétét, minden magasztalását készpénzül veszik: azok, elhisszük, hogy egyben-másban csalódva tértek haza.

De a kik tudják méltányolni azokat a nehézségeket, a melyekkel a rendezőségnek nagy tömegek számára csinált ünnepeknél meg kell birkozni, azok mulatságnak veszik az apró kellemetlenségeket is.

Azt senki el nem vitathatja, hogy nem volt még nálunk népünnep, a mely

annyi leleményességgel lett volna összeállítva, és annyit ígért, annyit adott volna, mint a tegnapi. A szórakozó helyeknek, a látványosságnak hosszú sorát kínálta s ezek összeválogatásában kiaknázza mindazt, a mit csak Debreczen mai szórakoztatóiból felhasználhatott, a mivel a mulatni vágyó Debreczen izlésének kedveskedhetett.

Belevitt a népünnep keretébe cirkuszt, orfeumot, pokol körképet, még a Jammó nótát sem hagyta ki a számításból. Csakhogy épen alvó fakirt nem szerződtettek valamely szurtos képű czigány képében! No de svindli nem illik egy millenniumi népünnephez. Arról nem is szólunk, hogy este nem kisebb szereplők, mint B. Békéssy Rózsa és B. Ruzsinszky Ilona urnők működtek közre, a fényes sikerért.

Szóval a népünnepély alaposan beütött.

Az Eldorádónak keresztelt részén a Nagyerdőnek husz-huszonezernyi tömeg tolongott, mulatott. Akár a legnépesebb pünkösdi népmulatságokon, amit már az is bizonyít, hogy a helyi vasuton tízezer ember utazott. Belépő jegy pedig a Nagyerdő elzárt területére huszezer darab kelt el.

Ugy látszik, hogy szép jövődelmen osztozkodhatik a vallás egyenlőség dicső eszméjével kiválasztott négy czél, négy intézmény is: a ref. egyetem, a kath főgimnázium, a lutheránus és a zsidó iskola.

E nagy kulturális czélökért érdemes volt népünnepélyt rendezni; ezek kedvéért el lehet tűrni kevés csalódást, kevés kellemetlenséget.

Versenyek.

Három óra felé, amikor már sűrű rajokban lepte el a közönség a Nagyerdőt, ágyulovések jelentették a népünnepély kezdetét s egy természetes léggömböt bocsátott fel Leindenfrost Armin kereskedő a levegőbe. De a léggömb szerencsétlenül járt, mert a felső régiókban az alatta lobogó szpiritusz lángoktól meggyuladt és a publikum jóízű kacajja között elégett. Emberben persze nem esett kár, mert a fuftballon egyedül ereszkedett fel. Csakhamar megnyitották aztán a versenyeket is, a helyi vasut állomásával párhuzamosan berendezett téren, a melyet mindkét oldalon a közönség tarka hullámozó ezrei

parancs: szaporodjatok, sokasodjatok el a földön?

És ugyancsak a szervezeti különbségre vezethető vissza az a másik sulyos kifogás, amit szeretnek erkölcsi szempontnak nevezni. Ami önt és az ön elvtársait leginkább felingerli. Hát a tudással karöltve jár az erkölcselenség? Hát ha a férfit nem kell félteni tudása daczára az elzülléstől, miért kelljen félteni a nőt? Miért kelljen a nőnek mindvégig tudatlanságában maradni?

De hiszen ön téved, szörnyen téved, kedves barátom. Én nem attól a tudástól féltetem önt és nőtársait, amire ön gondol. Régen túléltük már azt a nevetséges kort, amikor azt tartották, hogy a leánynak ne legyen több esze, — csak ha eső esik — ne álljon a csepegő alá. Ne gondoljon olyan bornirtnak, hogy én még mindig ennél a kornál járnék. Csak hadd tanuljon, hadd tudjon a leány minél többet, annál tökéletesebb. Hiszen csak az imént dicsértem meg egy leánykát a tudásáért és ez a dicséret igaz, őszinte volt.

Nem az ilyen tudástól féltetem én Önöket. Féltetem attól a tudástól, amelyért kiűzték Évát a paradicsomból. És azért mondom, hogy ám legyen megadva a mód a leánynak a tanulásra, — de ne legyen szabad hivatásszerűleg tanulnia, — mert

akkor nem őrizheti meg magát ettől a tudástól sem.

Jól vegye Ön figyelembe, én soha sem beszélek az olyan életpályákról, melyek ninesenek összekötve ezzel a veszedelemmel. Tanítónőnek például szívesen adnám a leányomat.

De ott van például az Önök legkedvesebb vesszőparipája: az orvosi pálya. Figye meg — ez a pálya sehogy sem Önöknek való. Nem, mert itteni tanulmányai közben föltétlenül tudomást kell szereznie a leánynak olyan dolgokról, melyekről nem volna szabad tudnia, férjhezmenetelig, — sőt] oly förtelmekről, melyekről soha, egész életén át nem volna szabad még csak képezzel sem birtania.

Vagy ott van az ügyvédi s birói, meg a közigazgatási szak. Oh, higyeje el, itt is lépten-nyomon tanálkozni kell az emberiség oly foku súlyedtségével, annyi fondorlattal, aljassággal és ocsmány bűnökkel, melyek kiölnék az Önök szívéből is azt a tiszta, nemes idealismust, mely meg-aranyozza az emberiség életét, mely nélkül sivár, ködös, penészes utakon bolyonganánk.

De azt mondja Ön: ha csak ezt az idealismust, ezt az érintetlen tisztaságot kell megőrizni, hát hiszen vállalkozzanak rá már egyszer a férfiak is. De persze —

gunyolódik Ön — az erős férfiak gyöngék ehez a horvismushoz.

Hát lehet, hogy gyöngék. De mit ér-nénk vele, ha ők maradnának meg szűz tudatlanságban s nem önök? Felelji ön megint a szervezeti különbséget?

És lássa, milyen igazságtalanok önök mindnyájan. Igen, igazságtalanok is, nem csak meggondolatlanok. Mert ha már nem mérlegelték is minden oldalról az emancipáció kérdését, ha nem vették is figyelembe azokat a rettenő veszélyeket, amelyek a leányt, a családot, az egész emberiséget érnék tervük következetes megvalósításával, — arról nem lett volna szabad megfeledkezniük, hogy a jogok ellenében kötelességek állnak, hogy jogokat kötelezettségek nélkül legfeljebb ajándékba kapni — nem követelni lehet.

Pedig nekünk férfiaknak azért a esékély jogért, — hogy tesztem azt képviselőválasztáskor beüthetjük a fejünket, — sulyos kötelességeket is kell teljesítenünk.

Hogy ne kelljen messzemennünk, mi fegyverrel védelmezzük hazánkat. Nos, volna kedve önnek katonáskodni? Volna kedve nap forró nyári melegben Sámsonba gyalogolni, hátán a bornyuval, vállán a Manlicherrel?

Nem, nem, én nem engedném, hogy az ön hófehér, édes vállát feltörje a csak-kompakk.

(ab.)

szegélyeztek. Két hatalmas tribün között emelkedett a jury dobogója. Ott nézte az érdekes látványt Simonffy Imre kir. tanácsos polgármester is.

A sors gyermekek futóversenye nyitotta meg. Fazekas Béla, Ser István és Dusoczky Endre érkeztek be elsőnek. A birok versenynél négy pár athléta-csemete szállott porondra a dícsőségért. Récey Gusztáv (ami egyik szedőgyerekünk) és Friedmann Vilmos a szabályoknak megfelelőleg terítették földhöz ellenfelüket. A kerékpár-versenyben első Rátonyi Sándor, második Schiller Ferencz, harmadik ifj. Friedmann Jakab lett. A zsákban futás egyike volt a legkacagtatóbb jeleneteknek. Tíz vállalkozó szellemű fiu jelent meg a startnál. Gál Ferencz ért be elsőnek, Marezi Géza másodiknak és harmadiknak az apró Grósz Menyhért. — A jockey-versenyre három czirkuszi művész elmentkezett. A publikum harsány éljenzése között futott be Merköl igazgató. Ezután a hölgyek lóversenye következett volna. De egy váratlanul közbejött baleset megzavarta a mulatságot és a polgármester általános helyesléssel találkozott intézkedésére megakadályozta a többi versenyekeket is.

Három kisasszony, a czirkusz csilagai, indult. Azonban közeli a tulsó tribünhöz az egyik paripa, amely ninesen dresszírozva az egyenes futamokhoz, — kitért és a megrémült publikumon keresztül egy hatalmas ugrással a közel czirkusz felé akarta venni az utat. A lovarnó egy szökéssel a földön termett, de a kantárszárat nem cserztette el. A ló úgy huzta maga után. Azután a ló elesett. Az utánna nyargaló ló is követni akarta az elsőt, de erős férfi kezek megragadták és megállították. A lovarnó erről is hirtelen leugrott. A harmadik versenyző pedig félbehagyta a futást.

Abban a hirtelen támadt zürzavarban Balla Márton közhonvéd lábán és orrán, Pinczuesa Mihály közöshadseregbeli közlegény pedig szemöldökénél megsebesültek a kiket a régi koresolyapillonba vittek s ott dr. Derakassy István tüzoltóegyleti orvos nyújtotta nekik az első segítséget. Allapotuk azonban nem aggasztó. Nehányan kisebb mértékű ütődéseket kaptak és ugyancsak megijedtek Hegedüs Agnes nevű n.-létai leányzó pedig, a ki csak tegnap jött be szolgálatba, azon kívül, hogy betört az orra, elveszítette a kötőjét.

A versenyeket a félig szerencsés kimenetelű szerencsétlenség miatt nem folytatták tovább.

Látványosságok.

Most széteszlett a közönség a koresolyatéren felállított czirkusz, panoráma, körforgó, gyorsfényképező, a nagy vendéglő és a fürdő mögött lévő Eldorádó csalogató mulató helyei között.

A vendéglő előtt Lengyel József orfeuma, a Magyar testvérek zenekara és a Somló Emma által szabad virágos színpadon bravurosán énekelt népszerű olasz dal, Jammo-Jammo szórakoztatta a tolongó sokaságot. Ezekre meg ezek látogatták a Pokolt, amely Molnár és Grill zseniális körképének ügyes parodiája. Beczkoy színházi festő találó humorral festette meg az emberi nagy bűnök és gyarlóságok pokolbeli bűnhődését.

Egő barlangokban látjuk, mit mivel az ördög az öngyilkos emberrel, a hűtlen asszonnyal és az — anyósokkal. Tul a Poklon nyílt az Eldorádó kapuja. Itt várta az apróságot egy második kapu — ennivaló édességekből összeróva; egy esomó ajándéktárgy, hinták, libikókák és kuglizók. A nagyokat koresmák, laczkonyhák, mézeskalácsos sátrak, cukrázdák, kávéházak, áruessarnokok, cigányzene, szép pinczérleányok csalogatták sokféle földi élvezettel. Itt találtuk a Tündér-

kertet is, amelyet mindenki felismert, mihelyt elolvasta a bejáratai felett függő — ezimtblát.

A látványosságokat alkonyatkor fényes tüzi játék zárta be, amelyért tömegek éljent kapott Leidenfrost Ármín, a rendező.

Hangverseny és színelőadások.

A fényes tüzijáték végeztével a Vigadó felé huzódott a közönség, hogy jelen legyen a népünnepegy legkiemelkedőbb mozzanatánál, a hangversennyel egybekötött színi előadásokon. A vigadó bejáratánál megtorlódt a roppant emberáradat, mivel délután folyamán a pinczérlek a megszámozott székeket egytől-egyig kihordták a tereméből és a legutolsó percekben egész sereg szolgál és hosszú léczákból állított kordon alkalmazásával kellett, illetve lehetett a zsufolt tömegben keresztül a székeket visszaszállítani. Kilencz óra elmúlt mire ez sikerült és a disztingvált közönség a terembe vonult. Megtelt a terem pillanat alatt s még mindig nagy sokaság várakozott kívül, belépti jegyeket sürgetve, de természetesen a meghatározott számnál többet kiadni nem lehetett és így igen sokan nem részesülhettek az igazán érdekes műsor élvezetében, a kik pedig szerettek volna.

A teremben ott volt az itthon időző intelligens közönségből annyi, amennyi a terembe fért. A nagyerdei és az ottan körül eső nyaralók lakói teljes számban. Az első sorban Simonffy Imre kir. tan. polgármester nevével.

Kilencz óra után kezdődött a hangverseny a Magyar testvérek zenekarának nyitányával.

Ezt követte a terem nyugoti részében szépen díszített színpadon a Szücs Jenő szellemesen megírt prológja, melyben a „Jótekonyság”-ot O. Végh Vilma k. a., a „Jókedy”-et pedig Püspöky Rózsika k. a. interpretálták nagy kedvességgel, a közönség lelkes tapsaitól kísérve.

Majd Somló Schaitl Emma k. a. adta elő Rákosi Jenő *Ejjeli kaland* című monológját, nagy szeretetreméltóságával, kitünő temperamentumával általános sikert aratván.

A *Hypnotizmus*, Gabányi Árpád egy felvonásos vígjátéka került aztán színre, dr. Gati ügyvéd szerepében Szücs Jenővel, Margit szerepében pedig Somló Emmával. Sűrű taps és éljenzés jutalmazta a sikerült előadást.

Németh János a kitünő tenorista Knébel Jenő zongora kísérete mellett énekelt bravourral opera áriákat zúgó tapstól, ujrázástól követve.

Balogné Békessy Róza urhölgy közönségünk egykori kedvecz művésznője szavaltta aztán frenetikus hatással, Kiss József *Rabasszony* című költeményét kísérve a közönség meg-meg ujuló tüntető tetszés zajától.

Kiemelkedő mozzanata volt a hangversenynek e szavalattal együtt B. Ruzsinszky Ilona urhölgynek a debreczeni színtársulat gyönyörű hangú primadonájának éneke. A művésznő népdal egyveleget énekelt dr. Komáromy Sándor zongora kísérete mellett.

Szünni nem akaró, tomboló tetszészajjal fejezte ki a közönség nagy elismerését a művésznőnek. „Az elkényeztetett férj” című vígjátékot mutatták be ezután B. Békessy Róza urhölgy és Németh János, előbbi Cesarint, utóbbi Hypolitét személyesítvén. Általános figyelem között folyt a teljesen művészi előadás, a miért a hálás publikum nem is késett a szereplőknek köszönetét riadó tapsal, éljennel kifejezni.

Somló Emma énekelt erre kedvesen a Regiment-kuplét, majd közkívánatra a Jammót. Természetesen nagy tetszés között.

A három testőr II. felvonásának elő-

adása fejezte be a műsort. O. Végh Vilma és Püspöky Rózsika kisasszonyok nagy sikerrel töltötték be a női szerepeket s a többi közreműködő is jól megállta helyét. A rendezőség minden szereplő hölgyet gyönyörű esokrokkal lepelt meg.

A fél egy óraker véget ért hangversenyt bankett követte a vigadó előtti téren, mely pompás hangulatban, pezsgő mellett hajnali 3 óráig tartott.

Legújabb

Mária Dorottya esküvője.

Budapest, július 27. Bécsből egész bizonyos forrás hírének mondják, hogy József főherczeg leányának esküvője Fülöp orléáni herczeggel novemberben Bécsben, vagy Schönbrunnban lesz.

Botrány villamos vasuton.

Budapest, július 27. A lóvasutból átalakított újpesti villamoson ma ismét skandalom történt. A személykocsik oly gyatrak, hogy ma egyik kocsivezető kiesett és a kerekek apró darabokra vagdosták. A botrányos vállalatra a vizsgálatot elrendelték.

Ivánka Imre. †

Budapest, július 27. Ivánka Imre valóságos belső titkos tanácsos, a liberálistizmus régi kipróbált hive, akit a napokban szélhűdés ért, ma reggel Mária-Besnyőn 78 éves korában meghalt. Temetése szerdán lesz. A szabadelvű klubbra és a főrendiházra, melynek tagja volt, kitűzték a gyászlobogót.

Nemzetipárt és a kiegyezés.

Budapest, július 27. A nemzeti párt lapjai külön cikkekben körvonalozzák álláspontjukat a kiegyezéssel szemben. Kijelentik, hogy az ellenzék nem emeli fel a kvótát és nem szavazza meg a szerződéseket, amíg a kvótajavaslat ismeretlen és a végletekig küzd a parlament feloszlata ellen.

A czár párisi látogatása.

Budapest, július 27. Miklós czár párisi látogatása még teljesen bizonytalan. A Figaró ma megczáfolja az ellenkező híreket, és konstatálja, hogy a czár óvakodik a francziák szertelen óvációjától. Ujabbban jelentik, hogy ha a czár tényleg nem megy el Párisba, akkor Berlint sem látogatja meg. Végleges elhatározása a napokban várható.

Táviratiankat l. a hatodik oldalon.

NAPI HIREK

— **Városi közgyűlés.** A július hó 29-én tartandó városi közgyűlés tárgyait ma teljes tanács ülés látta el javaslattal, Dégenfeld József gróf főispán elnöklete alatt. A közgyűlésnek 22 tárgya lesz. Felemlítjük a következőket: Polgármesteri két hónapi jelentés. Miniszterelnök értesítése arról, hogy Ő Felső Károly Lajos főherczeg elhunytá alkalmából küldött részvétfeliratot megköszöni. Belügyminiszteri leirat a nyiregyházi anyakönyvi felügyelő székhelyének Debreczenbe áthelyezéséről. Vallás és közoktatásügyi miniszter leirata a debreczeni babaképző iskola felállításáról. Tanácsai előterjesztések: Pozsony megye felirata tárgyában, mely az 1877. évi XX. t. cz. 291. §-ának módosítását kérelmezi; Győr-megye felirata tárgyában, mely hazánk

közgazdasági érdekeinek megóvását kéri a vám- és kereskedelmi szerződések tárgyalásánál; a kir. tanfelügyelő köszönő iratára, aki a tanfelügyelői lakás építésére adományozott anyagokat megköszöni és visszaszabcsátja; a városház-építés ügyében beadott felelőzésekre vonatkozólag; a dedő-utcai volt iskola és a mester-utcai esordásház eladásának, továbbá a Dragota-féle ház megvételének névszerinti megszavazása, továbbá a mester-utcai 1331 sz. ház, és Kernhoffer Józsefné homok-kerti szőlőjének iskolai célokra megszerzése iránt. Hidvéger Mihály pallagi bérlő fellebbezése. Tiszti főügyész, árvaszéki elnök és hatósági állatorvosok feléves, illetve negyedéves jelentései. Kérelmek özvegyi segély és szabadságolás iránt.

— **Temetés.** Városunk egyik köztisztviselőjében állott polgárának, az élete delén elhunyt *Hanke* Emil köz- és váltó ügyvédnek földi részzeit tegnap, vasárnap délután 5 órakor kísérték örök nyugalomra a megboldogult Teleky-utcai házától. A gyászszertartást, melyre a családon és széles kiterjedésű rokonságon kívül nagyszámu, előkelő közönség jelent meg, dr. *Wolaffka* Nándor v. püspök plébános végezte teljes segédlettel. A koporsót szebbnél-szebb koszorúk borították, melyeknek szalagjai következő feliratokat viselték: Szeretett jó fiamnak — Bánatos anyád A szeretett jó férjnek — Bánatos özvegye; Kedves jó apánknak — Józsi Emma, Zoltán, Tibor; Felejthetetlen testvér és sógornak — Lajos és Margit; A jó testvérnek és sógornak — Leo és Róza; Kedves testvéremnek — Kálmán; a legjobb testvérnek — Ádám és Erzsi; a jó nagy bácsinak — Géza; A debreczeni róm. kath. egyház közséki választmány és iskolaszék tagjai — a volt hű pénztárnoknak részvéte jeléül; Tisztelete jeléül — a debreczeni vadásztársulat; Fonciere pesti biztosító intézet — tisztelete jeléül; Deutsch Ignác és nővérei — kedves házi urunknak; Medgyaszai Miklós; a debreczeni ügyvédi kar — részvéte jeléül; stb. A gyászszertartás végeztével az elhunytat a róm. kath. temetőbe vitték s az ott levő családi sírboltban helyezték örök nyugalomra. A temetést nagy díszszel Kernáts Gyula a „Kegyület” temetkezési intézet tulajdonosa rendezte.

— **A beteg főgondnok.** *Vályi* János, a tiszántúli ev. ref. egyházkerület köztisztviselőjében álló főgondnoka közelebből annyira súlyos betegségbe esett, hogy környezete a legnagyobb aggodalommal eltelve ápolta a beteget, s követeltelment szeszénnyel enyhítésére. Mamár azonban — mint örömmel értesülünk — jobban van a szeretett főgondnok. Szívából kívánunk neki mielőbbi teljes felépülést, erőt s allandó egészséget.

— **Segély kiállításra menő tanulóknak.** A városi tanács közelebb végzésileg kimondotta, hogy az ohati közséki tanítóknak, valamint a rózsatéri és árok-utcai közséki kiseddóvóknak, ha kérik, fejenként 15 frt segélyt ad, hogy a kiállítást megtekinthessék.

— **Tisztújítás H.-Szoboszlón.** Általános érdeklődés mellett tartatott meg szombaton Hajdu-Szoboszlón a tisztújító közgyűlés *Rácz* Gyula kir. tanácsos alispán elnöklete alatt. A kandiláló és igazoló bizottság megalakítása után megejtettek a választások, csendesben, simán, egyes állások betöltésénél lelkesedéssel. Egyhangulag megválasztották: polgármesterré: *Kovács* Gyula, tisztiügyész: *Hetey* Ignác, adóügyi jegyző *Borók* Gyula, árvaszéki ülnökökké: *Fehér* Gábor és *Zakar* Sándor, árvagyammá *Tóth* János, városi tanácsnokokká *Oláh* Miklós & *Váczy* Ferencz, adópénztárnokká *Jeges* közlül *Czeglédy* István 27 szavazatával szemben 63 szóval ifj. *Cseke* Gábor lett beválasztva. Négy pályázóval szemben

egyhangulag rendőralkapitányává választott *Nagy* Károly, eddigi alkapitány; rendőrbiztosnak ismét *Adám* Samut tette a közgyűlés. A városgazdai állásra kijelöltettek *Soós* János, *Mónus* Gyula, *Gáti* János, házipénztári ellenőrré *Sághy* Ferencz. A házipénztárnoki állásra jelöltek *Samu*, *Császay* Miklós és *Décsy* Lajos. A megejtett szavazásnál *Décsy* 48, *Soós* János 28, *Gáti* 11, *Császay* Miklós 3, *Mónus* Gyula egy szavazatot kapván, *Décsy* lett megválasztva. A mérnöki állásra két nem okleveles pályázó is jelentkezett, a miért azt most betöltései nem lehetett. — A megválasztott tisztviselők *Rácz* alispán előtt letévén a hivatalos esküt, véget ért a tisztújító közgyűlés. Délben nagy bankett volt a vendéglő nagyobbik termében, ahol számos díkezői hangzott el választók és megválasztottak részéről. (B.)

— **Hivatalvizsgálat.** Az évenként tartani szokott hivatalvizsgálat *Nábráczky* István nádudvari főszolgabírónál augusztus hó 4-én, kedden lesz megtartva. E célból gróf *Dégenfeld* József főispán, titkárja dr. *Medve* Zoltán kíséretében aznap reggel *Nádudvarra* utazik.

— **A kongrua.** A vallás- és közoktatásügyi miniszter rendeletére a latin és görögnyelvű tanulóknak a jövedelmek összehírását felülvizsgáló bizottság világi tagjaiul Debreczen város tanácsa a következő urakat nevezte ki: elnök *Simonffy* Imre kir. tanácsos polgármester, tagjai: *Szűnyogh* Sándor kir. tanácsos, kir. pénzügyigazgató, *Abrahám* László t. főügyész, *Körner* Adolf tanácsos, előadó és jegyző *Roncsik* Lajos városi első aljegyző. A bizottság 3 egyházi tagját *Sclauch* Lőrincz n.-váradai bíboros püspök fogja kinevezni, akit a tanács levélben értesített intézkedéséről. A hajdúvármegyei kongrua összehírásokat felülvizsgáló bizottságba dr. *Samassa* József egri érsek a következőket nevezte ki: *Toronyi* István alesperes, hajdu-doroghi plébános, *Sturmann* Gyula egykei és *Fröhner* Lajos püspök-ladányi lelkészek.

— **Ima a királyért** *Vaszary* Kolos herezegprimás a nagyheti szertartások alatt, különösen a nagyestüörtökön, nagypénteken és nagy-szombaton a királyért eddig mondott ima helyett új imaszöveget készített. Ezt a szöveget a herezegprimás felterjesztette a pápához, kérve ennek jóváhagyását. A pápa beleegyezett abba, hogy az említett ünnepnapokon a régi ima helyett az újat mondják. Az új ima szövege magyar fordításban így hangzik:

„Mindenható örök isten, ki örök hatalommal uralkodol minden nemzeteken, tekinthet kegyelmesen Magyarországra, hogy királya igazságos kormányzásban, népe pedig hűségese engedelmséggel, neved dicsőségére és az ország javára egyértelmű jámborsággal egyesüljenek.”

— **Kinevezések.** A belügyminiszter a hajdúnánási anyakönyvi kerületbe anyakönyvvezető-helyettesé *Fodor* Gábor városi alkapitányt nevezte ki. — Az igazságügyminiszter *Másáros* Dániel debreczeni kir. törvényszéki írnokot a debreczeni kir. törvényszékhez irodatisztá; a debreczeni ítélőtábla elnöke *Kovács* Kálmán debreczeni törvényszéki díjtalan joggyakornokot segéddíjas joggyakornokká; *Seikszay* András nyíregyházi lakos végzett joghallgatót, a debreczeni ítélőtábla kerületébe, díjtalan joggyakornokká nevezte ki.

— **Debreczeni ifjak sikere.** A debreczeni önkéntességre előkészítő tanfolyam hallgatói, melynek *Lichtblau* Albert az igazgatója, tegnap N.-Szebenben a cs. és kir. 12 hadtestparancsnoksága előtt a vizsgát mindnyájan kitünő sikerrel letették.

— **Egy polgárnő balesete.** Súlyos baleset érte tegnap egyik tekintélyes debreczeni családot. *Szebeni* Gábor városi bizottsági tag, timármester felesége a bárány-utcai házuknál tegnap délután valami ruhafélért a padlásra

akart felmenni. A létrán a legfelső fokig szerencsésen feljutott s innen kinyitotta a padlásajtáját. A mint az ajtó kinyit s egy lépést tett befelé, az ott levő rendkívül fulasztó és forró levegőtől megszédült s óriási sikoltással a földre zuhant. Néhány percig feküdt így eszméletlen állapotban a szerencsétlenül járt asszony, a míg a házbelielők segítségére siettek. A gyorsan előhívott Dr. *Bruckner* Ernő orvos a súlyosan sérült asszonyt gondos ápolás alá vette s valószínű, hogy odaadó ápolás mellett rövid idő alatt újból visszanyeri teljesen egészségét.

— **Sikkasztó katona.** Szombaton szállítottak Debreczenbe egy katonát, a ki egy önfelét pillanatában idegen pénzhez nyult. — Neve *Erdős* István és Debreczenbe való. — A sikkasztó katona az utóbbi időben a katonakórházban feküdt Nagyváradon és onnan hozták vissza vasra verve szülővárosába.

— **Kik akarnak bábák lenni?** Figyelmeztetnek mindazok, kik a nagyváradai, magyar kir. bábaképezdén az 1896/7. évi téli tanfolyamra magukat állami segély mellett feltételezni óhajtják, hogy a m. kir. vallás és közoktatásügyi miniszteriumhoz címzett, keresztlevél, esketési, erkölcsi és szegénységi bizonyítvánnyal ellátott folyamodványukat 1896. auguszt. hó 20-ig alulírt igazgatóság-hoz küldjék be. Kelt Nagyváradon, 1896. július 25. A nagyváradai m. kir. bábaképezde igazgatósága.

— **Vőreskakas.** A tegnap déli perzselő hőségben harangok vészongása zavarta fel az eltikkadt közönség nyugalmát, tüzet jelezve. A tűz déli egy óra tájban Liba-utczán *Ács* Imre asztalos mester házában ütött ki, a melynek keletkezési okát még ez ideig nem tudják. A műhely padlásán nagymennyiségű gyaluforgács volt összehalmozva. Itt támadt a tűz, a mely olyan gyorsasággal terjedt, hogy az egész tető lángokban állott. A helyszínén gyorsan megjelent tűzoltóságnak azonban sikerült a tüzet idejekorán lokalizálni és a szomszédzs épületeket megmenteni.

— **Keresetik a tulajdonos.** Egy eddig ismeretlen tulajdonostól szintén ismeretlen tolvaj két lószerszámit és egy szénatartót ellopott, a melyek most az első kerületi kapitányságnál vannak, a hol a tulajdonos kellő igazolás mellett átveheti.

— **Talált pénzes tárcza.** A helyi vasuton tegnap néhány forinttal egy pénzes tárczát találtak. Igazolt tulajdonosa átveheti a helyi vasut igazgatósági irodájában.

— **Vakmerő rablótámadást** követtek el ismeretlen emberek a szabocsmegyei Nyir-Piricsén. A rablótámadásnak majdnem áldozatul esett a városunkban lakó *Katz* Mihály is, aki most Piricséi birtokán tölti a nyarat. Értésülésünk szerint az eset így történt: Csütörtökön korán este 8 órakor öt idegen férfi állított be *Mandel* Mór földbirtokos házához. Csak felesége s kisebbik fia volt otthon. A rablók pénzt követeltek. A megrémült *Mandel* né fia mondta, hogy adja oda, a mi pénz van nála. Mindössze egy forintot talált a zsebében. A betörők természetesen nem elégedtek meg ennyivel s megöléssel fenyegették *Mandel* né, ha több pénzt nem ad nekik. A kiabálásra, zajra előrohant a szomszédban nyaraló *Katz* Mihály nagybirtokos, aki épen a terrászon ült s azt hitte, hogy talán tűz van *Mandel* néknél. A rablók amint észrevették a segítségül jövőt, három revolverlövéllyel fogadták. Egy golyó az oldalán, másik a fejénél sivitott el, a harmadik pedig keresztül furta baltenyerét. Még ez nem volt elég a veszedelmes kalandból, a rablók több botütést is mértek a fejére. Miután *Mandel* né is súlyosan összeverték, Nyir-Bétek felé

elmenekültek, Az országuton találkoztak az az idősebb Mandel fiúval, aki lóháton igyekezett hazafelé. A gyologszerrel járó rablók úgy látszik ismerték a Mandel család tagjait mert rákiáltottak: Ez is hozzájuk tartozik s úgy ütötték meg bottal, hogy karja megbénult. Csak gyors vágatással menekülhetett meg újabb ütlegektől. Az eset az egész vidéken érthető izgalmat támasztott. Megjegyezzük ezen tudósításunk magának Katz Mihálynak egyik itteni barátjához küldött levelén alapul s így egészen hitelesnek vehető. A P. H. levelezője másként adja elő a rablótámadást. E hó 23-án este 8 óra tájban Man-Mór fölbirtokos, Mandel Pál orsz. képviselő fivéréhez, három bekormozott képű rabló rontott be. A házi gazdát otthon nem találva nejtől — durva bántalmazások közt — pénzt követeltek. Időközben Mandel Mór is hazakereszt s látva, hogy otthon baj van, oly módon akart segíteni a feleségén, hogy föl-szaladt a toronyba és a harangokat félreverte, így akarván a nép figyelmét felhívni. — A harangok zugására a közelben lakó Katz Mihály fölbirtokos kijött a szobájából, de tüzet nem látva, már vissza akart menni, a mikor a szomszédból rémes női jajgatást halott, Daczára, hogy egy sétabot volt nála, minden habozás nélkül átugrott a kerítésen, hogy a jajveszékeltő nő segítségére siessen. Az egyik rabló azonban utját állta s élet-halál harc keletkezett köztük. A rabló háromszor lőtt rá, miközben Mandel egyre kongatta a harangot. Mind a három lövés talált. Két golyó a kezébe furdott, egy pedig oldalbordáját surolta, miután a mellének szegzett revolvert félreütötte. Ezenfelül fejét bottal több helyen beütötték. Minthogy azonban Mandel még folyton kongatta a harangot, a rablók jónak látták elmenekülni, amikor aztán a férj is lejött a toronyból, hogy megkínózott nejeinek segítségére legyen. A véletlenül épen ott járó esendőrfőhadnagy a legszélesebbkörű intézkedéseket tette a rablók kézrekerítésére, de eddig eredménytelenül. A vizsgálatot Petróczy János vizsgálóbíró vezeti. A sérült Katz Mihály állapota súlyos, ugyszintén a megkínózott Mandelné is súlyos betegen fekszik.

— **A nemzetközi pósta és távirat-kongresszus** tagjai f. hó 12-én Kecskemétre ráudultak, a hol megismerték egy igazi magyar város kulturális haladását, a magyar nemzet több eredeti tulajdonságát és az Első Alföldi Cognacgyár r. t. hírneves különlegeségét, a barack-cognac, szesz és barackcrémet. Oly dicsérőleg nyilatkoztak e kitűnő italokról, hogy még a francia-cognacnál is jobbnak találták, és nyomban jelentékeny megrendeléseket is tettek. Brachfeld Emil és Vilmos igazgatók pedig 700 zsebüvegét osztották ki a külföldi vendégek között, a ki azt nagy örömmel fogadták.

— **Elveszett** egy háromfedelű remontoir női arany óra E. J. monogrammal. A szíves megtaláló kéretik a talált órát az I. ker. kapitánysághoz vinni, a hol illő jutalomban részesül.

Táviratok.

— *A Debreczeni Ellenőr* saját tudósítójától. —

Gyilkosság Ujpesten.

Budapest július 27. Berkovics József ujpesti órás vasárnap atyja udvarán összeveszett több emberrel és kiparancsolta őket. Azok ki is mentek, csak egy Mann József nevű maradt ott és nem tágitott. Berkovics erre egy tégiadarabbal dühösen neki rontott és úgy ütötte fejbe, hogy

menten összeesett. Eszméletlenül vitték a kórházba, hol ma reggel meghalt. A gyilkos órást letartóztatták.

Családi idyll.

Budapest, július 27. Özv. Kuzma Györgyné együtt élt Bara András újpesti hajó-kovácsal. Bara szombaton megverte az asszonyt, ki egy kocsihoz ment lakni a Tél-utczába. Bara az elmúlt éjjel meglepte az asszonyt és hasba szurta. A vérengző hajó-kovácsot letartóztatták.

Veszekedő szocialisták.

Budapest, július 27. A szocialisták ma a Dob-utczában gyűlést tartottak. Azaz csak akartak gyűlésezni, mert a mikor elnököt kellett volna választani, összeveszték. Oly botrányt provokáltak, hogy a rendőrség kénytelen volt a gyűlést feloszlatni.

Angora-kecskék Ő Felsege számára.

Budapest, július 27. Mint a „Keleti Értesítő”-nek Konstantinápolyból jelentik, Ferencz József Ő Felsege kifejezte azon óhaját, hogy a királyi uradalom egyikében való meghonosítás végett nyolcz angora kecskét akarna megszerezni, a király ezen kérését teljesítendő, a szultán táviratilag utasította az angorai tartomány főkörmányzóját, hogy a legszebb nyolcz példányt haladéktalanul küldje el Konstantinápolyba az uralkodó részére való továbbítás végett.

A krétai lázadás.

Budapest, július 27. Athénből jelentik: A krétaiak körében nagy riadalmat okoz a hír, hogy a török kormány két torpedó hajót szereltet fel, hogy a krétai vizekben az önkényeseknek partra szállását és löszernek Krétába való csempészését megakadályozzák. — Ugyancsak Athenből sürgönyzik: a hadügyminiszter utasította a larissai katonai parancsnokot, hogy a határon további két ezredet helyezzen el. A lapok élénken magyarázgatják ezen rendeletet és kiemelik, hogy az intézkedés szükséges, különösen tekintettel a török csapatok esetleges betöréseire.

A poéta.

— Irta: **Fr. Klotild.** —

Hideg, nyirkos padlásszobájában halvány homlokát tenyerébe hajtva ül elmerengve a költő.

Elgondolkodik a felett, ha ő is oly halhatatlan lehetne, mint az, a kinek műveit olvassa, ha az ő homlokát is babér övezné, ha ő is boldog lehetne . . . De mikép lehet dicsőséget, babérokat aratni?

Nagyot sóhajtott a fiatal poéta. Az utoda nagyon hosszú.

A ki a hírnevet, dicsőséget keresi, annak nem szabad éhségtől, nyomortól, fáradságtól irtóznia, nem szabad visszatekintenie, hanem egész lélekkel kell hinnie abban, a mit a babérok nyújtanak.

Hiu dicsvágy, hiu boldogság . . . Két nehéz könyesepp gördült le a költő halvány, beesett arcán.

Miért nem adott a természet lelkemnek szárnyakat, hogy repülhetnék a magasba a halhatatlanok közé? miért mutatta meg nekem az utat, ha nem vagyok erős, hogy elérjem.

De milyen változás ment végbe az ifjun? A fáradt arc megtanult mosolyogni, a nehéz pillák lecsukódtak . . . Alszik, álmodik.

Nagy virágos mezőn találta magát, nyíló orgona közt.

Körülötte a madarak énekeltek, az ég ragyogott és az egész tájon egy kimondhatatlan báj ömlött el.

Az ifju költő csodálkozva tekintett széjjel, hogy ugyan hova jutott ő a sivár dermesztő levegőből.

De nem volt ideje tovább gondolkodni, mert egyszerre egy búbajos alak közelgett feléje, csillogó, tündöklő ruhában, jóságos arccal, mosolygó, szép szemekkel.

— Ismerlek, szép ifju, tudom, hogy hová és mi után vágyódsz; jól ismerem oda az utat, jér, elvezetlek.

— Hagyj itt, gyönyörű tündér, ugy is tudom, nem érek oda soha; itt oly szép, nyugalmas minden, inkább itt maradok.

Erre a szép alak lehajolt és egy hosszú, forró csókot nyomott az ifju ajkára.

Szívét egyszerre egy kimondhatatlan vágy fogta el, valami daemon azt sugta: menj, eredj, keresd meg a babért!

— Követlek mindenhova, mutasd meg kérlek az utat!

Eleintén könnyen ment az ut. Fialat, tevékeny lelke gyorsan vitte előre, a legnehezebb gátakat is könnyen ugrotta át és a bűvös teremtés, ki őt vezette, andalító, szép énekével egyre bátorította. De lassankint göröngyösebb lett az ut, a tündér halkabban dalolt, míg végre egészen eltűnt.

A poéta eltévedt. Meg akart állni, de a tündér újra megjelent neki, még szebben, mint azelőtt. Ujból összeszedte erejét és tovább vándorzott.

Most már nem volt egyedül. Társak szegődtek hozzá, némelyiknek szárnyai is voltak.

Ezeket irigyelte az ifju a legjobban, azt hitte, ezek könnyen és biztosan elérik céljukat.

A csillogó, fénylő alak nagyon megváltozott; nem volt már ugyanaz, ki a poétát ajakán csókolta, napról-napra nagyobb lett, szárnyai megnöttek és olyanok voltak, mint egy hatalmas sasé.

Valami kimondhatatlan kegyetlenség párosult titokzatos búbájához.

Sokan a fáradságtól, nyomortól elesigázva, betegen dültek ki az útfélen, sokan haldokolva átkozták csillogó csábítójukat, némelyek pedig megtört szemekkel küldtek utána áldó tekinteteket . . .

Végre egy gyönyörű márványpalotához értek, mely a művészet temploma volt, hol aranyasztalon nyugodott az áhitott babérág.

A poéta megállott:

— Nem tudok tovább!

— Előre, a palotába! — kiáltá a tündér, kinek hangja most már nem volt édes, eszbőditő, hanem vad, kemény.

— Nem tudok! — felelte a költő elhaló hangon. — Miért kintasz, ki vagy?

— Hogy ki vagyok? meghalsz, ha megmondom.

— Hagyj hát meghalni, — felelt az ifju. — Nagyon fáradt vagyok.

A mosolygó, titokzatos tündér lehajolt hozzá és mélységes csendben, a káröröm és szánakozás egybefolyó hangjával szólt az ifjuhoz:

— Én csak „chimára” vagyok!

A költő úgy érezte most elhaló tagjait, mintha törrel keresztüliszurva, élné, élte utolsó perceit.

Fénytelen szemével még egyszer a babér után tekintett, karjait nem tudta kinyújtani őrök, ereje megtört . . .

Kiszenvedett.

A csendességben vészesen hangzottak a szavak:

— Dicsvágy, boldogság.

A chimárának diadálhymnusa volt.

Közgazdaság.

A sertés-vész oka, annak miként leendő megakadályozása.

Ha kiütött egy „epidemikus“ sertés betegség, mint pld. az üszkös orbáncz, mi ugyan az óvintézkedéseket megtettük, fertőztelenítettük, helyet, szállást cseréltünk, de azért csak folyton traktáltuk őket a mérőggel tovább s tovább, mert semmi sem bizonyít jobban a mellett, mint hogy ilyen eseteknél mindig konstatalhatjuk a gyomorfall elüszkösödését. Most még ehhez hozzájárul igen sok gazdának ama bizonyos idolemeziája, melyet a hullák eltakarítása körül tanusítanak, sőt egyes gazdák a folyamokban dobálják a hullákat, ha bár közigazgatásilag elis van rendelkezve, hogy minden gazdaságban kell lenni egy bizonyos elszigetelt hullatérnek, de bizony nagyon sok helyen ilyen esekélyiségekre (?) nem fordítanak nagy gondot s így a varjuk, ebek, legyek stb. továbbbitják ezen mérgezést sok más helyekre, melyeket ilyen uton megfertőznek s kész a járvány.

Ez az etelési rendszer. No de most nézzük meg csak az állatános kezelési s tenyésztési rendszert. A letőbb sertésólak a legprimitív módon lesznek összerakolva, rendesen alacsony falzatnak, a tisztántartásra, szellőztetésre vajmi kevés gond fordítatik. A sertések nyári fürdőzéséről csak annyiban van gondoskodva, hogy a szarvasmarhák itató vályuból kifolyó vízből, a melyből önként képződik egy piszkos álló pocsolya, mely olyan büzt fejleszt, hogy az ember alig képes a büztől arra járni, ez képezi a sertések nyári fürdőjét a helyet, hogy egy rendszeres s mindig tiszta vízzel telt fertő állana a sertések rendelkezésére s ha ilyen körülmények között egy sertés betegség epidemieze fellép, ezt mi elemi csapásnak nevezzük, holott ez nem egyéb mint az emlőinken táplált mérges kigyó. Tehát én is, mint sok más számtalan ember csak azt konstatalhatom, hogy a baj már meg van, melyet vissza szivni nem lehet.

3-szor. Egyik főokát ezen vész mesterségesen való terjesztésén még másból is látom. Az utóbbi időkben olyan jó s üdvösnek bizonyult a sertéseket beoltani, no most már szemléljük meg ezen procedurát közelebbről. Kezdetben mig ezen műtétet teljesen szakavatottan az erre hivatott állatorvosok szakszerűen végezték, megis felelt a hivatásának, de később a mi birtokosaink takarékosági szempontból, hogy ne kellessen fizetni darabonként 10 krt, mely által egyes uradalmak budgetjét 1—150 s még többel is emelte, kanászaikat begyakoroltatták, ezen amugy is esekélyiségnek (?) látszó műtetre, melyet később ők magok is végeztek, akkor amikor nekik tetszik.

No már most azt kérdeztem ilyen laikus emberekre bizva ilyen, ha bármilyen esekélyiségnek látszó műtétet, (?) hol minden műtét előtt a tüt sublimát oldalban meg kell fertőzteleníteni, ki győződött meg eme igen fontos, habár esekélyiségnek látszó dolognak? Ki győződött meg arról, hogy ilyen uton egy vagy több betegségben szenvedő sertésnek nem-e át lett mesterséges uton plántálva a baj az egész falkán? Végül pedig, de vajjon maga az az oltó-anyag nem lehetett megfertőztetve?

Node miként az elvonuló vihar, habár milyen romboló nyomukat is, hogy maga után, a levegőt megtisztítva s a legszebb verőfényes napra virradunk ugy eme legnagyobb vész közepette sem szabad, hogy a lélekjelenetünket elveszítve összedugott kézzel nézzük, hogy mikor is szünik meg a veszély a fejünk felett, hanem ahelyett a legsürgősebb s legradikálisabb gyógymódhoz kell nyulnunk. —

Szerintem a kereskedelmi és földmivélségi minisztereknek egyetértőleg kellene mielőbb egy állat egészségügyi szervezettel életben léptetni, különös tekintettel az állat illetve a rendszeres sertésenyésztésre.

Első sürgős teendő ez volna, hogy az állam szerezne be bizonyos mennyiségű lehető legdrasztikusabb angol fajú apaállatokat, melyeket idehaza kiválasztott tenyész anyaggal keresztezne s az apaállatok tenyészését forszírozná, melyből rövid 1—2 év alatt az országban egyes községeknek szétosztana, mig a tenyész-tulajdonosok a saját részükre szükséges apaállatokat, szintén ilyen uton szereznék meg. Ugyancsak kellene szervezni s alkalmazni minden irányban leggyakorlatosabb s teljes szakképzettséggel bíró országos állategészségügyi felügyelőket, kiknek a feladatuk és hivatásuk a következő volna:

Minden nemű olyan ipar vállalatot, mint olajgyárak és köleskása, árpakészítő malmok, rizshántoló szesz és sörfőzdék, cukorgyárak, stb., melyek a feldolgozott növényanyagból vissza maradt részekből bármilyen állati takarmányt készítenek, akár a saját barmaik által fogyasztják el, akár másoknak adják el szigoruan ellenőrizniük, hogy ezek a takarmányok tisztán élvezhetők — így minden káros keveréktölemek legyenek.

II. Ott, ahol több olyan iparág van egy telepre koncentrálni, melyek külön-külön növény hulladékból, bármilyen minőség és név alatt állati takarmányt gyártanak, ezt csak is külön-külön hozhassák forgalomba, mig a kevésbé egészséges, ha az állatok étkezése iránt csak némi kétely forog fenn, eladni nem szabad.

III. Csak is azoknak volna megengedhető, a nagyobb sertésenyésztés, kik az állati egészségügyi viszonyoknak teljesen megfelelő helyiségekkel bírnak.

IV. Mondassék ki határozatilag, hogy már egy bizonyos számú tenyész állatoknak köteles az illető kerület egy rendszeres állatorvost tartani, egyáltalában az állatorvosokat lehetőleg jól díjazni, melyet quasi mint állategészségügyi felügyelői teendőket végeznének s így gyakrabban látogatnák meg a gazdaságokat s számtalan esetben, ha preservácziókat alkalmazhatnának elejét vehetnék a bajnak, mig így rendszeren, a mikor az állatorvosokat hivatják, azok már rendszeren csak a beállt halált s a bonczületet állapítják meg,

Végül pedig a mig esekély számu meglevő sertések körüli eljárást a következőkben ajánlhatom.

1-ször, alkalmaztassanak a legmészeszebbmenő fertőtlenítések.

2-szor. A táplálkozásra nézve ajánlhatom csak a legkönnyebben emészthető tápszereket, melyekből azonban egy bizonyos rész rozsliszt ne hiányozzék.

3-szor. Igen jó szolgálatot teljesítünk, ha időközönként a sertés korához s nagyságához képest, legjobb az állatorvos utasítása szerint Calmust s makacsabb gyomorhurutoknál Gencianist adunk a sertéseknek végül tiszta ivóvizet s lehetőleg sármentes tiszta víz fürdőt. Fő dolog, hogy tartsuk meg ama közmondást, ember segíts magadon, az Isten is megsegít.

Egri Adoff.

A sertésforgalom szabályozása.

Mi is megirtuk, hogy a földmivélségi miniszter a Szerbia ellen fennálló sertésbehozatali tilalom megszüntetését kilátásba helyezte, ez iránti intézkedését azonban ama három magyar és három szerb állami állatorvosból álló vegyes bizottság működésének eredményétől teszi függővé, mely bizottság feladata Szerbia sertésállományának egészségi állapotát előzőleg tanulmányozni. Ha ez a bizottság Szerbia sertésállományának egész

ségi állapotáról egyértelműen kedvező jelentést terjeszt a kormány elé, a földmivélségi miniszter intézkedni fog, hogy a szerb sertések a kőbányai megfigyelő szállásokra ismét bebocsáttassanak.

Kivánsága levén a miniszternek, hogy akkora, midőn a szerbiai sertésbehozatali ismét megengedi, a hazai sertések számára is bizonyos korlátolások mellett esetleg újból megnyithassa az immár több hónapja elzárva volt kőbányai sertés piacot.

E végből a miniszter a már május hó 27-ike óta járványmentes Kőbányáról származó, illetve ott hizlalt sertéseknek Magyarországon szabad forgalomba bocsájtását, egyidejűleg kiadott rendeletével f. hó 26-tól fogva megengedte és egyuttal az osztrák belügyminiszternél kieszközölte, hogy a kőbányai sertések Ausztriába is szabadon bevithessenek; remélhető tehát, hogy a még Kőbányán levő, mintegy 6000 drb. hizott sertés az engedély alapján onnan mihamarabb el fog távolíttatni. A mint ez megtörténik s ezt követőleg a szükséges fertőtlenítési munkálatok befejezettek, megfontolás tárgyává teszi a miniszter, hogy bizonyos korlátolások mellett nem volna-e Kőbánya legalsó részben a magyar forgalom részére is megnyitható.

Megemlíti még, hogy a miniszternek határozott szándéka a kőbányai piac mellett a főváros közelében létesítendő második hasonló kiviteli sertés piacot és hizláló telepet is mihamarabb életbe léptetni.

E részben a fővárossal — mint erre legelső sorban hivatott hatósággal — folytat a miniszter tárgyalásokat, melyek remélhetőleg a kívánt eredményre fognak vezetni.

* **Uj állat kiviteli tilalmak.** Az osztrák kormány alaposan csinálja az ő állategészségügyi politikáját, napról-napra szaporítja a tilalmi rendeleteket a mi állat kivitelünk ellen. A legújabb hivatalos értesítés például így szól:

Az osztrák belügyminiszter értesítése szerint szarvasmarhák, juhoknak és kecskéknek Ausztria szabad forgalmába való bevitele a ragadós száj- és körömfájás esetleges behurcolásának veszélye miatt július 26-tól kezdve Magyarország következő törvényhatóságainak területéről van megtiltva. I. Vármegyék: Bács-Bodrogh, Baranya, Fehér, Heves, Nógrád, Pest-Pilis-Solt-Kiskun, Pozsony, Somogy, Sopron, Tolna, Vas, Veszprém, Zala. II. Városok: Debreczen, Hódmező-Vásárhely, Szabadka, Zombor. A száj- és körömfájás miatt az ausztriai forgalomból kitiltott ezen törvényhatóságok területén lévő járványmentes községekbe szarvasmarhák a bécs-st-marxi vesztégvásárra azonnali levágás céljából továbbra is bevihetők.

Ingtalanok forgalma.

— A debreczeni kir. törvényszék telekkönyvi osztályánál. —

1. Oláh Mihály ugys mint kk. gyermeki gyámja veszik Sós Sára és Sós János-tól ezeknek fancieskai kaszálójukat 1200 frtért.

2. Széll István veszi Dinnyés Gyuláné Pongor Juliánától ennek Hatvan-utcai szőlőjét 1400 frtért.

3. Patay Lajos és neje veszik Boruzs József és nejétől ezeknek 3124/6 sorszámu házas telküket ujosztásu földjével együtt 2600 frtért.

4. Bihari István és neje veszik Nagy Ferencz és nejétől ezeknek 2868. sz. a. házukat 1800 frtért.

5. id. Sárkány Sándor és neje veszik Kapitány János és nejétől ezeknek csapókerti szőlőjüket 730 frtért.

Dérecsik dijszabályzata.

	Két lovas	Egy lovas
I. Napssámra:		
Egész napra, reggeli 7 órától esti 9 óráig	5	3
Fél napra, reggeli 6 órától d. u. 1-ig, vagy d. u. 1-től esti 9 óráig	3	2
II. Órassámra:		
Fél órára	40	30
3/4 órára	60	45
Egy egész órára	80	60
Minden következő órára	40	30
Az utolsó órán túl félórára v. kevesebb időre	20	15
III. Egyes járatokért:		
Megállapodás és visszamenet nélkül a város sorompóin belül.	50	3
IV. Meghatározott járatok:		
Temetéseknél (valláskülönbőség nélkül), ha a végtisztesség a templomban történik.		
A temetőbe ki és vissza	2	1 1/2
A háztól egyenesen a temetőbe ki és vissza	1 20	80
A színházba menet	6	4
A színházból jövet	80	60
Bármely vasuti indóház vagy raktárhoz nappal menet vagy jövet kézi táskával	50	30
Éjjeli menet vagy jövet kézi táskával	80	60
A kocsi mellé elhelyezett minden darab málna után külön 10 kr. díj jár.		
A korsolyázó, vagy csónakázó tóhoz, cukor-gyár, légszesz-gyár, kertészeti egyet és gőzmalomhoz menet vagy jövet	50	30
Menet és visszajövet egy órai várakozással	80	60
A nagyerdei fürdőházhoz, polgári vagy katonai lövöldéhez menet vagy jövet	50	30
Menet és jövet egy órai várakozással	1	70
Minden következő órára	60	40
Külső barom- és lóvászterre oda és vissza egy órai várakozással	1 20	90
Minden következő órára	40	30
Katonai laktanyához és katonai kórházhoz menet vagy jövet	50	30
Menet és visszajövet 1 órai várakozással	80	60
Minden további órára	40	30

• A díjak reggeli 6 órától esti 9 óráig számítatnak.

Kiadó és laptulajdonos:

„Csokonai” nyomda és kiadó részvénytársaság.

Felelős szerkesztő: **Koncz Ákos.**

Nyilttér.

Köszönetnyilvánítás.

Mindazon rokonaink, jó barátaink, ismerőseink, továbbá a debr. ügyvédi kar, r. kath. egyházközségi választmány és iskolaszék, valamint a vadász-társulat, fogadják ez uton is hálás köszönetünket azon részvétért, melyet felejthetetlen jó férjem, illetve gyermekem, apánk és testvérünk **Hanke Emil** végtisztességtételén megjelenésükkel, vagy egyéb módon kifejeztek és ez által bánatunkat enyhíteni igyekeztek.

Debreczen, 1896. július 27.

A Hanke-család.

Hirdetmény.

A h.-bösszörményi volt kerületi székház és orvosi lakáson szükséges tatarozási munkák helyreállítását 1208 frt 85 kr. erejéig engedélyeztem.

A fentemlített munkálatok fogantatásának biztosítása céljából **1896. évi aug. hó 12-ik napjának d. e. 10 órájára** az alispáni hivatalos helyiségben tartandó zárt ajánlati versenytárgyalást hirdetek.

A versenyezni óhajtókat felhívom, hogy a fentebbi munkálatok végrehajtásának elvállalására vonatkozó, az engedélyezett költség

után számítandó s az általános feltételekben előírt 5%-nyi bánatpénzzel ellátott zárt ajánlataikat a kitzött nap d. e. 9 órájáig hozzam annyival inkább igyekezzenek beadni, mivel a későbbben érkezettek figyelembe nem fognak vétetni.

A szóban forgó munkálatra vonatkozó műszaki mivelet és részletes feltételek a vármegyei kir. államépítészeti hivatalnál a rendes hivatalos órákban naponként megtekinthetők.

Debreczen, 1896. július 23.

A kir. tan. alispán távollétében

Weszprémy Zoltán,

főjegyző.

678-2-1

Gőzszántás!

A macsi gazdaság **eredeti FOWLER-féle kettős gőzekével**

folyó évi október 15-től kezdve talajművelésre válialkozik.

Bővebb felvilágosítást ad a Közgazdasági Bank ügyvezetője. 656-6-5

FELSŐ KERESKEDELMI TANINTÉZET NAGYVÁRADON.

Az országos kereskedelmi akadémiákkal egyenrangú és jogú szakiskola. All 3 osztályból. **Nyilvánossági és egy évi önkéntességi joggal felruházva.**

A nagyváradai kereskedők új és fényesen berendezett palotájában, **előkelő családok** fiai részére a modern szakképzés minden követelményeinek megfelelően berendezett

internátussal.

Végzett növendékek a bel- és külföld legnagyobb vállalatainál helyeztetnek el.

A tanév 1896. évi szeptember hó 1-én nyilik meg.

PROPPER N. JÁNOS,

igazgató.

648 10-6

Hatásos reklámtáblákat

arany vagy ezüst préseléssel;

gyönyörű kivitelű színes rajzokkal ellátott

Üzleti reklámkártyákat

tetszés szerinti szöveggel;

Raktári nyomtatványokat;

erős vászonkötésű

Bevásárlási könyvecskéket

* olcsóbban mint bárhol *

CSOKONAI

nyomda- és kiadó részv.-társaság

Debreczenben.

ajánl

Mű- és Könyvnyomda

Hirlapkiadó-vállalat

Diszmű-könyvkötészet